

El testament i la declaració de deutes i deutors de Ponç Faig, pastor de Sant Martí de Puigbò (segle XV)

M. Dolors Santandreu i Soler
Universitat de Barcelona

El dia 10 d'agost de 1441, Ponç Faig atorgà testament davant Joan Aymar, notari de Berga. Juntament amb el testament, va fer una declaració de deutes i deutors davant el mateix notari.

De Ponç Faig, en coneixem ben poques coses: de fet, només les que ens diu el testament. Sabem que era un pastor i que havia nascut a la parròquia de Sant Martí de Puigbò, lloc que actualment pertany al municipi de Gombrèn (Ripollès) i situat al sud-est d'aquest terme, a la capçalera d'una alta vall afluent del riu Merdàs.

El lloc de Puigbò, darrerament excavat per Jordi Bolós, és un conjunt en runes que inclou un castell, una església i unes cases.¹ En la data de redacció del testament que estudiem, pertanyia a la baronia de la Guàrdia, amb centre al castell del mateix nom, les restes del qual encara es poden veure al mas el Castell, situat al municipi de Les Llosses (Ripollès). La baronia de la Guàrdia va passar a formar part de l'abadiat de Ripoll per compra feta per l'abat d'aquest monestir, Ramon de Savarrés, al rei Pere el Cerimoniós a mitjan segle XIV. Aquest domini de Ripoll sobre el lloc de Puigbò es mantingué durant segles, car sabem que al segle XVII encara perdurava. Així doncs, el document no ens enganya quan diu que Puigbò es trobava situat dins el terme del castell de la Guàrdia, que pertanyia a l'abadiat de Ripoll.²

Ara que hem situat geogràficament el lloc d'origen del nostre pastor, continuem amb el relat de les darreres disposicions. No coneixem on residia habitualment Ponç Faig, però hem de suposar que no era a Berga, lloc on no hi tenia casa pròpia, com sembla demostrar-ho el fet que els darrers dies de la vida els passà

1. Jordi BOLÓS. «Castell de Puigbò». Dins: *Catalunya Romànica*. Vol. x. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1987; DIVERSOS AUTORS. «Sant Martí de Puigbò». Dins: *Ibidem*, p. 117-125.

2. Antoni PLADEVALL. «Les Llosses». Dins: *Gran Geografia Comarcal de Catalunya*. Vol. 1: Osona i El Ripollès. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1981, p. 330-334.

allotjat en un hostal d'aquesta vila, propietat de Pere de Camprubí, i fou aquí on greument malalt cridà el notari per arreglar els seus negocis terrenals, tot preparant-se per a la mort.

El notari que redactà, primerament, la declaració de deutes i deutors i, a continuació, el testament de Ponç Faig va ser Joan Aymar, documentat com a notari de Berga entre els anys 1421 i 1461.

Per la relació de deutes i deutors, sabem que els negocis del testador eren de dos tipus. El primer correspondria a deutes relacionats amb tasques pròpies d'un pastor: la venda de llana, de pells i d'animals per a carn, la custòdia de ramats durant l'hivern, etc. Per aquest concepte, li devien 271 florins i 2 sous barcelonesos. El segon tipus de negocis eren els préstecs. Segons la declaració de deutes i deutors i també el testament, Ponç Faig tenia prestada una important quantitat de diners. No s'especifiquen els interessos que cobrava, però creiem que estaven inclosos en el deute que declara el testador. En concepte de préstecs, li devien 114 florins, 6 sous i 4 diners barcelonesos. I encara hi ha un tercer grup de deutes, dels quals no s'especifica la naturalesa, i que sumen 155 florins, 1 sou i 3 diners barcelonesos.

En total, doncs, i pels diferents conceptes esmentats, es devien al testador 540 florins, 9 sous i 7 diners barcelonesos, una quantitat realment destacable. Per tenir una referència del que significava aquesta quantitat, podem comparar-la amb la dada següent: un pareire de Berga, considerat un operari qualificat, fou llogat per un any, el 21 de novembre de 1437, per 20 florins, a més de la vida i l'allotjament.³ Per tant, els 540 florins, 9 sous i 7 diners barcelonesos que es devien a Ponç Faig suposaven uns 27 anys de treball d'un pareire.

I, qui eren els deutors de Ponç Faig? Pel que fa a la procedència geogràfica, hem de dir que bàsicament eren gent de les actuals comarques del Ripollès i del Berguedà, encara que també hi ha esmentats un deutor de Sant Boi de Lluçanès (Osona) i uns carnisers de Cardona i de Barcelona, de cognom Lasties, possiblement dos germans. Al carnisser de Barcelona, Jaume Lasties, Ponç Faig, per mediació d'una tercera persona, Guillem Font de La Pobla de Lillet, li havia venut un nombre important d'animals de carn, notícia que ens permet de saber que Barcelona s'abastia, a mitjan segle XV, amb carn de les comarques del Ripollès i del Berguedà, entre altres llocs. Això confirma l'afirmació de Claude Carrère, que en un estudi sobre la Barcelona dels segles XIV i XV diu que per abastir de carn aquesta ciutat es necessitaven 50.000 o 60.000 moltons anuals i que l'àrea de proveïment eren les zones ramaderes de Catalunya en la mesura que no topaven amb la competència

3. Claude CARRÈRE. *Barcelona 1380-1462. Un centre econòmic en època de crisi*. Vol. I. Barcelona: Curial, 1967, p. 505.

d'un altre centre urbà, com podien ser Girona, Lleida o Tortosa.⁴ I aquesta seria la situació de les comarques de l'interior de Catalunya que, allunyades de qualsevol d'aquestes ciutats intermèdies, eren llocs d'abastiment directe per a la ciutat de Barcelona.

Continuant amb el document, veiem que els llocs de procedència dels deutors que s'esmenten, a més de Sant Boi de Lluçanès, Cardona i Barcelona dels quals ja hem parlat, són els de Peguera, Fumanya, Vilosiu, Gavarròs, Castellar de N'Hug i La Pobla de Lillet, al Berguedà, i Palmerola, Sovelles, Ripoll, Alpens, Planoles i Toses, al Ripollès.

Respecte de la condició social dels deutors, la documentació ens en dóna poques referències. Hi figuren alguns membres de la petita noblesa berguedana, com Guillem Ramon de Palmerola i Pere Ramon de Gavarròs, dels castells de Palmerola i Gavarròs, respectivament; un notari, Pere Merolla, de La Pobla de Lillet; un rector, Antoni Prat, d'Alpens, i dos carnisers, Pere i Jaume Lasties, abans esmentats. De la resta de deutors, no en sabem res.

Després d'haver fet la relació de deutes i deutors, Ponç Faig va fer testament. En primer lloc, nomenava com a marmessors de les seves darreres voluntats el pare guardià del convent dels franciscans de Berga, el comanador del convent de Santa Magdalena, de l'orde dels mercedaris, també de Berga, i Pere Camprubí, el propietari de l'hostal on estava allotjat. A continuació indicava el lloc on volia ser enterrat: el claustre del convent de framenors de Berga, vestit amb l'hàbit franciscà. Per a les despeses d'enterrament i funerals, deixava una quantitat molt crescuda de diners: 80 lliures barceloneses. No hi ha cap més testament en el llibre notarial 251 que disposi una quantitat tan important de diners per a despeses d'enterrament i funerals. Però, de fet, aquesta deixa de diners no ens ha d'estranyar, ja que sabem per la declaració de deutes que Ponç Faig, malgrat ser un pastor, ofici en principi humil, tenia grans recursos econòmics, guanyats gràcies als negocis amb els ramats i amb els préstecs.

Ponç Faig disposava l'extremunció, la sepultura, l'entrada a les tres confraries berguedanes, la del Sant Esperit, la de Santa Maria i la dels Sants Cristòfol i Esteve, i les misses del dia de la defunció i del cap d'any a les principals esglésies de la vila (la parròquia de Santa Eulàlia, l'església dels framenors, la de Santa Magdalena i la del monestir de Montbenet), així com també la celebració de quatre trentenaris de misses de Sant Amador.

A continuació trobem relacionats en el testament els llegats pietosos: als diferents bacins de la vila, a les obres del convent de Sant Francesc de Berga i de l'església de Sant Miquel de Peguera, que el document especifica que està en construcció,

4. *Ibidem*, p. 320-323.

a la comunitat de preveres de Berga, a l'església de Montserrat i a l'ermità de Santa Maria de Queralt.

També disposava que si després de complertes les seves darreres voluntats, encara queden diners, es gastin en obres pietoses. Els encarregats de complir les disposicions del testador són els tres marmessors abans esmentats, a qui Ponç Faig deixava, en recompensa per la tasca que haurien de dur a terme, 50 sous barcelonesos per a cadascun.

Pel que fa a la família, només hi ha dues anotacions. El testador perdonava al seu germà Joan els més de 100 florins que li devia en concepte de préstec i per altres afers que el document no especifica. Cal dir que aquesta quantitat no figura en la relació de deutes i deutors que havia fet just abans de dictar el testament. Hem de suposar que el testador tenia molt clara la intenció de condonar el deute al seu germà Joan, i és per aquest motiu que ja no el comptabilitza entre els deutors.

Encara en l'àmbit familiar, Ponç Faig deixava 11 sous a la seva fillola Margarida, casada amb en Corbarola de Sant Esteve de Vallespirans, parròquia situada en l'actual terme municipal de Les Llosses (Ripollès). El cognom del marit de la fillola del testador ens suggereix una pregunta que queda a l'aire, sense resposta: era aquest Corbarola originari del mas d'aquest nom encara avui existent i situat també en el terme municipal de Les Llosses?

A la part final del testament, Ponç Faig disposava com havien de ser utilitzats els diners d'alguns dels deutes que figuraven en la declaració. Concretament, dels 90 florins, 2 sous i 6 diners barcelonesos que li devia el donzell Guillem Ramon de Palmerola, volia que 30 lliures barceloneses (54 florins i 6 sous) fossin invertides a raó de 12 diners per lliura i que els interessos es gastessin en obres d'ornamentació de la sagristia de l'església dels framenors de Berga, amb la condició que se celebressin misses en dit convent en els aniversaris de la seva defunció. La resta del deute de Guillem Ramon de Palmerola, o sigui, 35 florins, 7 sous i 6 diners, s'havien d'invertir en algun negoci segur i els interessos s'havien de gastar en la il·luminació de l'església de Santa Magdalena del convent dels mercedaris de Berga, també a canvi de misses en els aniversaris de la defunció del testador.

A més, disposava que els 137 florins que li devia Guillem Font, de La Pobla de Lillet, que havia fet d'intermediari en la venda de xais propietat del testador a Jaume Lasties, carnisser de Barcelona, es destinessin a l'Hospital de la Santa Creu d'aquesta ciutat. En cap dels aproximadament 60 testaments que configuren el llibre notarial on s'inclou el de Ponç Faig no s'esmenta mai cap deïxa a aquesta institució. Aquest fet ens porta a preguntar-nos: de què conceixia Ponç Faig, un pastor del Ripollès, l'Hospital de la Santa Creu de Barcelona? Coneixia Barcelona? O potser sabia de l'existència de la institució per mitjà dels contactes que li havien proporcionat els negocis? Ho sabia per mitjà de Jaume Lasties, el carnisser de Barcelona amb

qui Ponç feia negocis de compra-venda de xais? Són preguntes que amb les minses dades biogràfiques que ens proporciona el document tampoc no podem contestar.

Finalment, acabades les disposicions testamentàries, nomenava hereus universals Déu i la seva pròpia ànima.

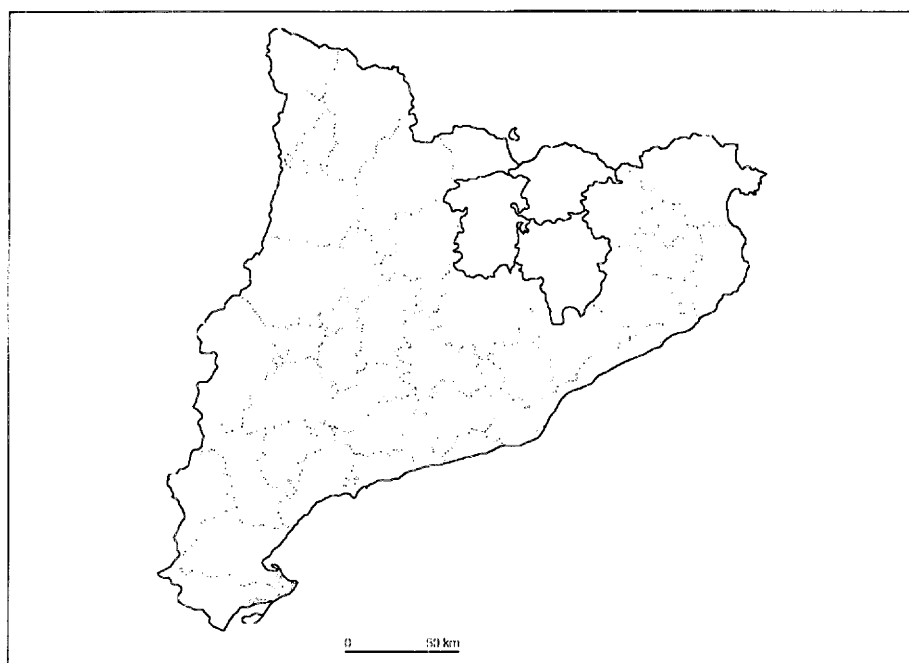
Ponç Faig havia dictat les últimes disposicions davant del notari Joan Aymar i davant d'uns testimonis. En la declaració de deutes i deutors van actuar com a testimonis tres berguedans i un avianès. Els primers eren el prevere Montclar, Pere de Camprubí, l'hostaler que allotjava el testador i un mercader, Mateu Borrell. També és testimoni de l'acte Berenguer de Torrentbó, de la parròquia de Sant Martí d'Avià.

En el testament no actuaren pas els mateixos testimonis. Potser es va fer amb algunes hores de diferència? Van ser testimonis testamentaris l'honorable Joan Molar, sostveguer de Berga i del Berguedà, els paraires Bernat de Santmartí, Pere Canals i Miquel Gilabert, i també Joan de Codinalonga, Pere de Vilariquer i Pere Rovira, dels quals només s'especificava que vivien a Berga.

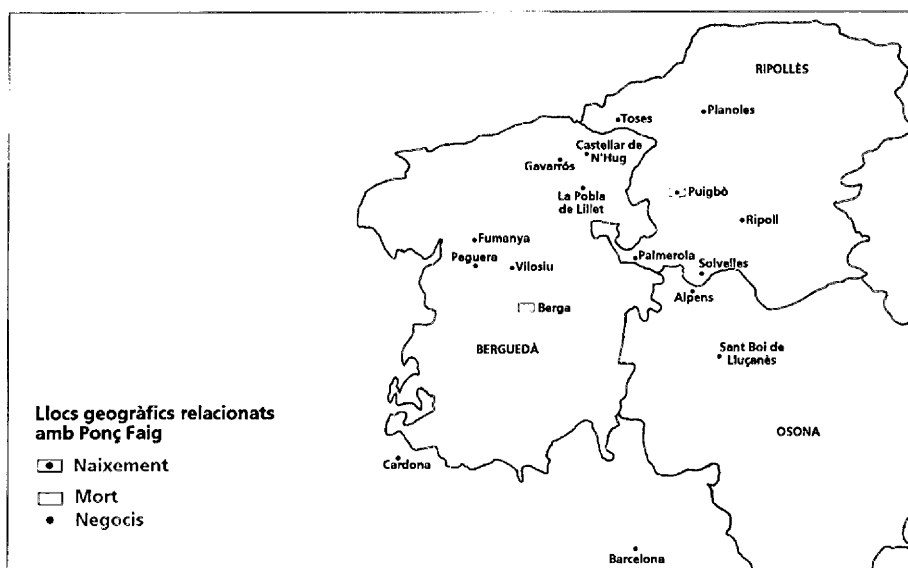
Conclusió

Fins aquí el que sabem o, més ben dit, el que podem deduir de la vida de Ponç Faig, un pastor del Ripollès que greument malalt va fer testament a Berga i disposava el seu enterrament en aquesta vila. Abans de morir va fer una relació davant notari dels deutors i els diners que li devien, cosa que ens permet de veure que Ponç Faig no era un pastor «convencional», ja que, a més de la feina de pastor, tenia altres negocis: havia fet molts préstecs a gent del Ripollès i del Berguedà, principalment. Podem concloure, doncs, que Ponç Faig, més que un pastor, era el que ara en diríem un empresari rural. Devia haver començat com a pastor de ramats i amb la venda de llana, pells i carn hauria fet fortuna, diners que hauria invertit a fer préstecs, negoci que hauria prosperat notablement i l'hauria convertit en un home ric. Un home tan ric que, a l'hora de la mort, podia disposar d'una quantitat molt important de diners per a despeses de funerals i sepultura i per fer nombroses deixes pietoses.

MAPA 1. Àrea de negocis de Ponç Faig

MAPA 2. Llocs geogràfics relacionats amb Ponç Faig

Annex

1441, agost, 10. Berga

Declaració de deutes i deutors i testament del pastor Ponç Faig, natural de Sant Martí de Puigbò (Ripollès), atorgats davant Joan Aymar, notari de Berga, vila on s'hostatjava, greument malalt, dit pastor.

Arxiu Parroquial de Berga. Llibre Notarial 251. Folis 39r-41v

[Declaració de deutes i deutors]

In Dei nomine, amen. Noverint universi quod die jovis que intitulabatur decima mensis augusti, anno a Nativitate Domini millesimo quadringentesimo quadragesimo primo, Poncius Faig, pastor, parrochie sancti Martini de Puigbo, termini de la Gardia, abbaiciatus Rivipulli, existens personaliter intus hospicium habitacionis Petri de Camprubi, fabri et ostalerii ville Berge, aliqua infirmitate detentus et quasi in articulo mortis constitutus in suo pleno sensu, scincera et integra memoria atque loquela perfecta, presentis me notario et testibus infrascriptis palam et publice significavit et manifestavit peccunie quantitatis et alia que sibi debentur et ab ipso detinentur per personas infrascriptas et ne post eius decessum taciturnitate aliqua aut alter perdi seu modo aliquo occultari valeant de eisdem inventarium facere procuravit per modum sequentem:

Et primo debent sibi Arnaldus Ponç et Bernardus Ponç de Paguera, parrochie sancti Mathey de Fumanya, vicarie Berguitani, septuaginta quinque florenos quatuor solidos et tres denarios barchinonenses, mediante instrumento publico acto Berge decima die mensis et anni predictorum recepto per me notarium infrascriptum ut in eo laciis continetur.

Item asseruit dictus Poncius Faig quod ultra predicta debet sibi dictus Arnaldus Ponç racione lane quam ab ipso emit quadraginta quinque solidos barchinonenses. Et ibidem idem Arnaldus Ponç qui in hiis presens erat confessus fuit esse verum quod ultra quantitatem predicti instrumenti ipse debet sibi dictos quadraginta quinque solidos. Item etiam dixit antedictus Poncius Faig quod, ex alia parte, ipse habet cum animalibus lanutis dictorum Arnaldi Ponç et Bernardi Ponç quindecim arietes necnon in eorum domo habet quindecim vellors de lana vel inde circa quiquidem Arnaldus Ponç et Bernardus Ponç concesserunt esse vera dicta et prolata per eum.

Preterea dixit et asseruit dictus Poncius Faig quod Bernardus Catlà de Paguera sibi debet quindecim florenos auri de Aragonie recti ponderis causa mutui.

Item dixit quod Bernardus de Puellas dicte parrochie sancti Mathey de Fumanya debet sibi ex causa mutui novem florenos auri Aragonie recti ponderis cum

publico instrumento recepto ut asseruit per discretum Petrum Rovira, rectorem et notarium publicum eiusdem parrochie.

Item dixit etiam quod Martinus Pericho de Puellas de Paguera iamdicte parrochie debet sibi causa mutui septem florenos sex solidos et quatuor denarios barchinonenses.

Item dixit quod debet sibi en Solsona del Munt septem florenos auri Aragonie recti ponderis ratione arietum quos sibi iam solvere debebat in festo Pasche Resurreccionis Domini proximum presentis in presencia et testimonio Anthonii Ros de Paguera.

Etiamque dixit et asseruit esse verum quod Petrus Lastias carniffex, nunc habitator ville Cardona, debet sibi sex florenos auri Aragonie recti ponderis pro resta illius quantitatis quam idem Petrus dicto Poncio Faig confessus fuit debere cum publico instrumento recepto ut asseruit per discretum Johannem Maçana, notario dicte ville.

Item dixit quod n'Amalrich de Vilasecha, termini de Palmerola, debet sibi tresdecim florenos cum dimidio auri Aragonie recti ponderis ex causa mutui et ratione solidate mediante instrumento recepto ut asseruit per rectorem de Palmerola prout in dicto instrumento continetur.

Item etiam dixit quod en Muntades, parrochie de Soveylles, debet sibi ratione mutui octo florenos auri Aragonie recti ponderis.

Item debet sibi ut asseruit en Soveylles, parrochie de Soveylles, causa mutui quinque florenos auri Aragonie recti ponderis.

Item debet sibi ut asseruit en Colomer de Vilosil causa mutui duos florenos auri Aragonie recti ponderis.

Item etiam debet sibi ut asseruit en Traver de Vilosil, maior dierum, ex causa mutui unum florenum auri Aragonie recti ponderis.

Et nichilominus debet sibi ut dixit en Roqueta de Ripoll ratione mutui quinque florenos auri Aragonie recti ponderis.

Item etiam debet sibi ut asseruit venerabile Guillelmus Raymundi de Palmerola, domiciliatus castro de Palmerola ratione solidate sexdecim florenos cum dimidio auri Aragonie recti ponderis. Et ex alia parte prefatus Guillelmus Raymundi de Palmerola recepit pro ipso et tanquam procurator enimvero a Petro Raymundi de la rocha de Gavarrat septuaginta tres florenos et octo solidos quos idem Guillelmus Raymundi de Palmerola sibi solvere et restituere tenetur ut asseruit.

Item dixit ut asseruit quod en Colvilla de Castellar de N'Hug debet sibi ex causa mutui duodecim florenos auri Aragonie recti ponderis.

Necnon etiam dixit et asseruit prenomminatus Poncius Faig quod discretus Anthonius Prat, rector d'Alpens, debet sibi ex causa mutui novem florenos auri Aragonie recti ponderis.

Item dixit quod en Molinou, genre d'en Aspra, de Panoles, debet sibi causa mutui quinque florenos auri Aragonie recti ponderis.

Item plus dixit quod Petrus Muga, Popule de Lilleto, debet sibi quatuordecim florenos auri Aragonie recti ponderis racione custodie arietum quos ut asseruit sibi custodivit pro una invernada.

Item etiam dixit quod quidam qui vocatur en Sobirats de la Poble debet sibi racione mutui quatuor florenos auri Aragonie recti ponderis.

Item dixit quod debet sibi discretus Petrus Merolla, notario dicte Popule de Lilleto causa mutui duos florenos auri de Aragonie recti ponderis.

Item etiam dixit quod quidam qui covatur en Borrada de Thoses una cum Ermengaud de Sancto Baudilio de Luçanesio debet sibi sexaginta llibras barchinonenses pro arietibus quos emerunt a dicto Poncio Faig et illos ab ipso habuerunt et receperunt realiter et de facto. Et de dicto debito constat per publicum instrumentum receptum ut asseruit per discretum Anthonium Artiganeylla, notarium publicum ville Bagani, ut in dicto instrumento latissime est contentum.

Item in super dixit et asseruit quod Guillelmus Font, Popule de Lilleto, vendidit arietes pro ipso qui erant dicti Poncii quos emit ut asseritur Jacobus Lastias, carnifex Barchinone, pro centum triginta septem florenos quosquidem centum triginta septem florenos dictus Guillelmus Font tenetur reddere et solvere dicto Poncio Faig ut idem Poncius asseruit.

Et predicta omnia et singula per eum dicta et prolata ac etiam asserta prout superius designantur et exppecificantur singulariter et distincte anaverit asserint et confessus fuit esse vera sepedictus Poncius Faig medio iuramento per eum prestito ad sancta Dei Quatuor Evangelia manu sua corporaliter tacta.

Quod fuit actum die, anno et loco prefixis, presentibus pro testibus ad hec assumptis specialiter et vocatis discretos Monteclari, presbitero, Petro de Camprubi, fabro, Matheo Borrell, mercatore, habitatoribus ville Berge et Berengario de Torrentbo, seniore, parrochie sancti Martini de Aviano, vicarie Berguitani.

[Testament]

In nomine Domini Nostri Ihesu Christi et eius gracia humiliter invocatis, ego Poncius Faig, pastor, parrochie sancti Martini de Puigbò, termini de la Gardia, abbaciatus Rivipulli, attendens et considerans quod nil est morte certius nil incertius hora mortis volensque humane condicionis in evitabile debitum prevenire dum viget in corporis membris quies et racio regit mentem quam sepe adeo langor obnubilat quod non solum corporalium rerum veris etiam sui ipsius cogat ipsa langoris vehementia oblivissi. Igitur licet aliqua infirmitate detentus de qua mori timeo,

tamen per Dei misericordiam existens in meo bono et pleno sensu, scincera et integra memoria atque loquela perfecta facio, condo et ordino hoc meum ultimum testamentum in quo pono et constituo manumissores et dicti mei testamenti exequentes venerabilem Gordianum monesterii fratrum minorum et venerabilem Comendatorem domus seu monesterii beate Marie Magdalenes, ordinis beate Marie de Mercede captivorum ville Berge qui nunc sunt et pro tempore fuerint necnon Petrum de Camprubí dicte ville quibus insimul vel maiori parti eorum qui uti voluerint manummissoria dicti mei testamenti plenissimam confero potestatem quod si me mori contigerit antequam aliud faciam testamentum ipsi exequantur hanc meam ultimam voluntatem sine tamen dampno ipsorum prout per me inferius dispositum invenerint seu etiam ordinatum.

Ceterum eligo corpori meo sepulturam fiendam in dicto monesterio fratrum minorum vel in claustro eiusdem cum habitu beati Francisci quem michi dari peteo et requiro per dictum venerabilem Gordianum et cum dicto habitu sepelli volo in claustro predicto.

Insuper volo et mando ante omnia debita mea persolvi et iniurias ad quarum restitutionem teneat restitui summarie simpliciter et de plano absque strepitu et figura iudicii prout tamen probari poterunt et ostendi per testes vel instrumenta aut alia legitima documenta.

Preterea accipio de bonis meis pro anima mea et sepultura ac funerariis meis octuaginta libras barchinonenses de quibus volo quod fiat michi extremauncio sive professo generalis per omnes presbiteros et rectores ibi declinantes et lego cuilibet eorum qui interfuerit in dicta mea extremauncione duodecim denarios barchinonenses.

Item lego confratriis sancti Spiritus et beate Marie ac sanctorum Christoffori et Stephani de quibus confratre esse volo videlicet confratrie beate Marie decem solidos et aliis confratriis predictis cuilibet earum quinque solidos barchinonenses.

Item lego cuicumque presbitero et religioso ac religiose qui et que funus meum associabunt a domo usque ad sepulturam et fuerint integriter in dicta mea sepultura sex denarios barchinonenses.

Item volo et mando quod demum incontinenti morte mea sequuta et etiam in capite anni finis mei celebrentur misse generales pro anima mea et parentum ac benefactorum meorum in ecclesia sancte Eulalie dicte ville per presbiteros in comuni et per alios presbiteros et rectores ibi venientes et mando dare cuilibet eorum per dictis missis celebrandis duodecim denarios barchinonenses.

Item etiam volo et mando quod dum misse generales celebrabuntur in predicta ecclesia sancte Eulalie morte mea sequuta et in capite anni finis mei detur unus denarius per dictos meos manumissores cuilibet pauperi et cuicumque puero ibi venientes amore Dei et pro anima mea.

Item etiam volo et mando quod statim morte mea sequuta et in capite anni finis mei celebrentur misse pro dicta anima mea ac parentum et benefactorum meorum in monesteriis fratrum minorum et beate Marie Magdalenes necnon beate Marie de Monte Benedicto dicte ville et lego ac dari volo dicto monesterio fratrum minorum decem solidos et monesterio beate Marie Magdalenes octo solidos et predicto monesterio beate Marie Montis Benedicti quinque solidos barchinonenses qualibet vice pro dictis missis celebrandis.

Postea volo et mando quod morte mea sequuta celebrentur duo trentanaria missarum sancti Amatoris pro anima mea in ecclesia monesterii fratrum minorum predictorum per gordianum et fratres dicti monesterii et lego mense ipsius monesterii pro dictis duobus trentanariis celebrandis sexaginta sex solidos barchinonenses.

Item etiam volo et mando quod morte mea sequuta pro dicta anima mea celebretur unum trentanarium missarum sancti Amatoris in ecclesia dicti monesterii beate Marie Magdalenes per comendatorem et fratres antedicti monesterii et lego ac dari volo mense eiusdem pro dicto trentanario celebrando triginta tres solidos barchinonenses.

Item etiam volo et mando quod morte mea sequuta celebretur pro dicta anima mea aliud trentanarium missarum sancti Amatoris in ecclesia parrochiali sancte Eulalie dicte ville videlicet per discretum Johannem Oromir presbiterum qui me audivit de confessione et lego dicto Johanni pro ipso trentanario celebrando triginta tres solidos barchinonenses.

Item ulterius lego luminarie cereorum qui associant corpus Domini Nostri Ihesu Christi dum vadit per villam ad comunicandum infirmos decem solidos barchinonenses.

Item lego bacino sanctarum missarum seu animarum de purgatorio quinque solidos barchinonenses.

Item etiam lego bacino captivorum redimendorum quinque solidos barchinonenses et omnibus aliis bacinis de dicta villa cuilibet eorum duodecim denarios barchinonenses.

Item lego operi ecclesie dicti monesterii fratrum minorum viginti solidos barchinonenses.

Item etiam lego in adiutorium fabricandi quandam capellam seu ecclesiam que noviter est edificanda in loco de Paguera sub invocacione sancti Michaelis Archangeli undecim solidos barchinonenses.

Item lego Margarite, uxori d'en Corbarola, de sancto Stephano de Vilaspirans, termini de la Gardia, filiole mee, undecim solidos barchinonenses.

Item lego comunitati presbiterorum iamdicte ville Berge quindecim llibras barchinonenses de quibus emanatur per iuratos dicte comunitatis redditus in bono loco, tuto et securo cum condicione quod dicta comunitas teneatur pro anima mea

perpetuo celebrare in dicta ecclesia sancte Fulalie unum obitum seu aniversarium anno quolibet in simili die qua obiero alter careat dicto legato, declarato tamen quod dicti mei manumissores habeant facultatem dandi et consignandi eidem comunitati predictas quindecim libras super debitis que michi debentur ut apparet per inventarium per me factum de dictis debitis die presenti in posse notarii infrascripti.

Item lego ecclesie beate Marie de Monteserrato undecim solidos barchinonenses.

Item etiam lego heremite beate Marie de Queralt decem solidos barchinonenses et quod ipse teneatur celebrare decem missas pro anima mea, alter careat dicto legato.

Item lego cuilibet manumissori meo pro onere et laboribus huius mee ultime voluntatis exequende quinquaginta solidos barchinonenses.

Residuum vero dictarum octuaginta llibrarum supra pro anima mea receptorum erogentur et distribuatur in causis piis ad arbitrium et cognitionem dictorum meorum manumissorum.

Item etiam de aliis bonis meis, scilicet de illis nonaginta florenis duobus solidis et sex denariis barchinonenses quos michi debet venerabilis Guillelmus Raymundi de Palmerola, domicellus, lego sacristie dicti monesterii fratrum minorum triginta libras barchinonenses de quibus per dictos manumissores meos emantur redditus in bono loco, tuto et securo ad opus ornamentorum et aliorum fornimentorum dicte sacristie necessariorum ad rationem duodecim denariorum pro libra. Tamen fratres ipsius monesterii teneantur orare Dominum Deum pro anima mea et missas et alia sollemnia celebrare anno quolibet perpetuo in simili die qua obiero in ecclesia eorum monesterii, alter legatum dictarum triginta llibrarum sit ipso iure cassum, irritum atque nullum.

Residuum autem dictorum nonaginta florenorum duorum solidorum et sex denariorum barchinonenses lego luminarie iamdicte ecclesie beate Marie Magdalenes et quod emantur redditus per dictos manumissores meos ad oppus dicte luminarie in bono loco, tuto et securo. Fratres vero ipsius monesterii sancte Marie Magdalenes ad imperpetuum teneantur celebrare pro dicta anima mea unum obitum seu anniversarium anno quolibet in dicta ecclesia in simili die qua obiero et fuero ab hac luce sustractus alioquin ipsum legatum careat penitus omnibus viribus et effectui.

Item demum assero esse verum quod Guillelmus Font, Popule de Lillito, vendidit arietes pro me qui erant mei dicti testatoris quos emit ut asseritur Jacobus Iastias, carniffex Barchinone, pro centum triginta septem florenos quosquidem centum triginta septem florenos dictus Guillelmus Font tenetur michi reddere et solvere.

Idcirco lego amore Dei et in remissionem peccatorum meorum dictos centum triginta septem florenos hospitali sancte Crucis civitatis Barchinone, et de ipsis per administratores eiusdem emantur redditus perpetuales ad oppus ipsius hospitalis.

Item etiam asscro quod Johannes Faig, frater meus, debet michi causa mutui et alter centum florenos et ultra pro tanto totum quiequid et quantum michi debeat quacumque ratione vel causa lego sibi pro omni iure eidem pertinenti in bonis meis.

Et solutis ac completis omnibus legatis et ordinacionibus supradictis in residuis aliis bonis et iuribus meis mobilibus et immobilibus quecumque sint et ubicumque Dominum Deum et animam meam michi heredes universales instituo.

Hec est autem ultima voluntas mea quam volo et mando firmiter et inviolabiliter observare et eam tenere iure testamenti que si non valet aut valere non poterit iure testamenti saltem valeat et eam valere volo iure codicillorum vel nuncupatim aut iure cuiuslibet alterius ultime voluntatis quo melius valere et tenere possit ac debeat.

Quod fuit actum Berge, decima die mensis augusti, anno a Nativitate Domini millesimo quadringentesimo quadragésimo primo.

Sig+num Poncii Faig testatoris predicti qui hoc meum ultimum testamentum laudo et firmo.

Tēstes huius testamenti vocati et rogati per dictum testatorem sunt honorabilis Johannes Molar, subvicarius vicarie Berge et Berguitani, Bernardus de Sancto Martino, Petrus Canals, Michael Gilabert, filius Petri Gilabert, quondam, paratores, Johannis de Codinalonga, Petrus de Vilariquer et Petrus Rovira, habitatores ville Berge.